

Vergaderjaar 2022–2023

---

36 213

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2022 (Derde incidentele suppletore begroting inzake uitvoeringskosten Transitiefonds landelijk gebied en natuur)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

1 Titel

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten

De Minister voor Natuur en Stikstof,
Ch. van der Wal-Zeggelink

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTI- KELEN

1. Leeswijzer

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 21: Land- en tuinbouw

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Budgettaire gevolgen van beleid art. 21 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2022 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^e supple- toire begroting (4)	Stand 1 ^e supple- toire begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutaties 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	639.806	128.750	768.556	138.153	906.709		906.709	12.400	919.109				
Uitgaven	534.117	119.850	653.967	124.600	778.567		778.567	12.400	790.967				
Subsidies (regelingen)													
Sociaal economische positie boeren	8.443	60.600	69.043	45.421	114.464		114.464	400	114.864				
Duurzame veehouderij Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen	335.686	52.750	388.436	- 233.027	155.409		155.409		155.409				
Mestbeleid	22.186	0	22.186	23.872	46.058		46.058		46.058				
Diergezondheid en dierenwelzijn	58.126	0	58.126	25.560	83.686		83.686		83.686				
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwer- king	0	0	0	4.574	4.574		4.574		4.574				
Integraal voedselbeleid	0	0	0	1.771	1.771		1.771		1.771				
Leningen													
Lening Pilot Investe- ringsfonds Duurzame Landbouw	0	0	0	4.292	4.292		4.292		4.292				
Garanties													
Bijdrage borgstellings- reserve	0	0	0	1.771	1.771		1.771		1.771				
Verliesdeclaraties borgstellingsfaciliteit	0	0	0	4.292	4.292		4.292		4.292				
Opdrachten													
Sociaal economische positie boeren	0	0	0	1.771	1.771		1.771		1.771				
Duurzame veehouderij Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen	2.602	0	2.602	- 1.168	1.434		1.434		1.434				
Mestbeleid	12.914	0	12.914	- 12.914	0		0		0				
Diergezondheid en dierenwelzijn	15.546	6.500	22.046	- 22.046	0		0		0				
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwer- king	18.897	0	18.897	- 18.897	0		0		0				
Integraal voedselbeleid	13.251	0	13.251	- 4.706	8.545		8.545		8.545				
	5.384	0	5.384	- 1.806	3.578		3.578		3.578				
	6.384	0	6.384	- 4.318	2.066		2.066		2.066				

Budgettaire gevolgen van beleid art. 21 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2022 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^e supple- toire begroting (4)	Stand 1 ^e supple- toire begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2e incidentele supple- toire begroting	Stand 2e incidentele supple- toire begroting	Mutaties 3e incidentele supple- toire begroting	Stand 3e incidentele supple- toire begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Bijdrage aan ZBO's/ RWT's													
College toelating gewasbeschermings- middelen en biociden	1.289	0	1.289	0	1.289		1.289		1.289				
Centrale Commissie Dierproeven	2.225	0	2.225	- 2.225	0								
Medebewind/ voormalige product- schappen	0	0	0	1.387	1.387		1.387		1.387				
Raad voor de Planten- rassen	1.344	0	1.344	0	1.344		1.344		1.344				
Keuringsdiensten	2.130	0	2.130	0	2.130		2.130		2.130				
Bijdrage aan medeover- heden													
Specifieke uitkeringen	0	0	0	318.251	318.251		318.251		318.251				
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties													
FAO en overige contributies	11.107	0	11.107	579	11.686		11.686		11.686				
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstuk- ken													
Diergezondheidsfonds	11.171	0	11.171	0	11.171		11.171		11.171				
Ontvangsten	32.770	0	32.770	0	32.770		32.770		32.770				

Toelichting

Leningen

Lening pilot investeringsfonds duurzame landbouw

Met een verlenging van de pilot investeringsfonds duurzame landbouw wordt voorzien in de financieringsbehoefte vanuit de sector. Het fonds kan tot nu toe een goede bijdrage leveren aan het rondkrijgen van de financiering van de omschakelplannen van ondernemers. Er wordt een aanvullend fondsvermogen van € 12,4 mln. beschikbaar gesteld om meer omschakelingen te kunnen ondersteunen, dit omdat de belangstelling voor het fonds groter is dan voorzien.

2.2 Artikel 22: Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Budgettaire gevolgen van beleid art. 22 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2022 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^e supple- toire begroting (4)	Stand 1 ^e supple- toire begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutaties 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	269.321	0	269.321	157.143	426.464	479.242	905.706	35.737	941.443				
Uitgaven	462.658	0	462.658	910	463.568	229.242	692.810	21.337	714.147				
Subsidies (regelingen)													
Vermaatschappelijking Natuur en Biodiversiteit	2.635	0	2.635	4.193	6.828		6.828		6.828				
Natuur en Biodiversiteit op land	24.746	0	24.746	- 2.080	22.666		22.666		22.666				
Beheer Kroondomeinen	803	0	803	68	871		871		871				
Duurzame visserij	7.845	0	7.845	44.958	52.803		52.803		52.803				
Overige stelsel activiteiten	0	0	0	5.699	5.699		5.699		5.699				
Leningen													
Leningen rente en aflossing	23.145	0	23.145	- 222	22.923		22.923		22.923				
Garanties													
Garantie Klimaatfonds	324	0	324	0	324		324		324				
Opdrachten													
Vermaatschappelijking Natuur en Biodiversiteit	15.343	0	15.343	- 4.759	10.584		10.584	1.350	11.934				
Natuur en Biodiversiteit op land	266.805	0	266.805	- 241.531	25.274		25.274	5.587	30.861				
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren	11.751	0	11.751	- 4.040	7.711		7.711		7.711				
Duurzame visserij	41.210	0	41.210	- 36.561	4.649		4.649		4.649				
Overige stelsel activiteiten	6.408	0	6.408	- 6.408	0		0		0				
Internationale Samenwerking	3.655	0	3.655	- 1.300	2.355		2.355		2.355				
Caribisch Nederland	4.364	0	4.364	- 4.364	0		0		0				
Klimaatimpuls Natuur en Biodiversiteit	13.774	0	13.774	- 8.098	5.676		5.676		5.676				
Regio Deals	550	0	550	0	550		550		550				
Bijdrage aan agent- schappen													
Rijksrederij	9.293	0	9.293	1.900	11.193		11.193		11.193				
Bijdrage aan ZBO's/ RWT's													
Staatsbosbeheer	28.293	0	28.293	0	28.293		28.293		28.293				
Bijdrage aan medeover- heden													
Caribisch Nederland	0	0	0	12.184	12.184		12.184		12.184				
Specifieke uitkering	0	0	0	241.051	241.051	229.242	470.293	14.400	484.693				

Budgettaire gevolgen van beleid art. 22 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2022 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^e supple- toire begroting (4)	Stand 1 ^e supple- toire begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2e incidentele supple- toire begroting	Stand 2e incidentele supple- toire begroting	Mutaties 3e incidentele supple- toire begroting	Stand 3e incidentele supple- toire begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Bijdrage aan (inter- nationale organisaties													
Internationale Samenwerking	1.714	0	1.714	220	1.934		1.934		1.934				
Ontvangsten	44.651	0	44.651	4.380	49.031		49.031		49.031				

Toelichting

Opdrachten

Natuur en Biodiversiteit op land

In het kader van gebiedsgericht werken worden middelen beschikbaar gesteld voor aanvullende personele capaciteit bij het Ministerie van lenW en het Ministerie van BZK (€ 1 mln.). Daarnaast wordt er in 2022 € 3,6 mln. beschikbaar gemaakt om de Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied te faciliteren. De werkzaamheden bestaan onder andere uit het in kaart brengen en opzetten van de informatiehuishouding van RTLG ten behoeve van het NPLG, het uitvoeren van een omgevingsverkenning, het organiseren van werkconferenties, de opbouw van de netwerkfaciliteit en het uitvoeren van een arbeidsmarktanalyse. Ook wordt in navolging van het coalitieakkoord een Ecologische Autoriteit ingesteld voor een onafhankelijke ecologische toets van de gebiedsplannen (€ 0,9 mln.). Tevens wordt in 2022 € 1,4 mln. beschikbaar gesteld voor de uitvoerings- en communicatiekosten van het NPLG. Het gaat daarbij onder meer om de uitvoering van de milieueffectenrapportage (planMER) van het programma en het ontwikkelen en uitvoeren van een overkoepelende communicatieaanpak.

Bovenstaande kosten hebben een meerjarige doorwerking, deze zullen in een nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2023 inzichtelijk worden gemaakt en deze wordt voor de begrotingsbehandeling met de Kamer gedeeld.

Bijdrage aan medeoverheden

Specifieke uitkering

Provincies worden in staat gesteld het gebiedsgericht werken ten behoeve van het realiseren van de opgave van het Nationaal Programma Landelijk Gebied te intensiveren door een voorschot van € 1,4 uit te keren als specifieke uitkering. Het voorschot per provincie bedraagt € 1,2 mln. per jaar.

Bovenstaande kosten hebben ook een doorwerking in 2023, deze zullen in een nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2023 inzichtelijk worden gemaakt en deze wordt voor de begrotingsbehandeling met de Kamer gedeeld.

3. Niet-Beleidsartikelen

3.2 Artikel 50: Apparaat

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Budgettaire gevolgen van niet-beleid art. 50 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2022 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^e supple- toire begroting (4)	Stand 1 ^e supple- toire begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutaties 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	150.403	0	150.403	12.750	163.153	0	0	5.000	168.153				
Uitgaven	150.403	0	150.403	12.750	163.153	0	0	5.000	168.153				
Personele uitgaven													
Eigen personeel	106.351	0	106.351	10.348	116.699			5.000	121.699				
Externe inhuur	3.784	0	3.784	1.075	4.859								
Overige personele uitgaven	3.944	0	3.944	- 2.282	1.662								
Materiële uitgaven													
ICT	510	0	510	0	510								
Bijdrage aan SSO's (exclusief DICTU)	12.929	0	12.929	0	12.929								
SSO DICTU	14.271	0	14.271	7.005	21.276								
Overige materiële uitgaven	8.614	0	8.614	- 3.396	5.218								
Ontvangsten	2.786	0	2.786	127	2.913	0	0	0	0				

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

In het kader van gebiedsgericht werken worden middelen beschikbaar gemaakt voor aanvullende personele capaciteit.

Bovenstaande kosten hebben een meerjarige doorwerking, deze zullen in een nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2023 inzichtelijk worden gemaakt en deze wordt voor de begrotingsbehandeling met de Kamer gedeeld.

Artikel 5.1 : Nog onverdeeld

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Budgettaire gevolgen van niet-beleid art. 51 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2022 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^e supple- toire begroting (4)	Stand 1 ^e supple- toire begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 2 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutaties 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Stand 3 ^e incidentele supple- toire begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	22.637	0	22.637	80.074	102.711	0	0	- 12.400	90.311				
Uitgaven	22.637	0	22.637	80.074	102.711	0	0	- 12.400	90.311				
Prijsbijstelling	0	0	0	53.996	53.996								
Loonbijstelling	0	0	0	19.923	19.923								
Nog te verdelen	22.637	0	22.637	6.155	28.792			- 12.400	16.392				
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0				

Toelichting

Uitgaven

Nog te verdelen

Ten behoeve van de dekking voor het pilot Investeringsfonds duurzame landbouw wordt € 12,4 mln. overgeheveld naar Artikel 21.